

УДК 378.14:796.032.071.2-057.875:799.322

Євгеній Солоненко

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
ORCID ID 0000-0003-4715-1028

Анатолій Ратов

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
ORCID ID 0000-0001-6968-1543

Олександр Міщенко

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
ORCID ID 0000-0002-1157-198X

Віталій Лапицький

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
ORCID ID 0000-0003-2917-4998

DOI 10.24139/2312-5993/2021.04/353-362

СИСТЕМА ВІДБОРУ СПОРТСМЕНІВ-ЛУЧНИКІВ У ОЛІМПІЙСЬКОМУ ЦИКЛІ ПІДГОТОВКИ

У статті зроблено аналіз системи відбору спортсменів до складу національної збірної команди України зі стрільби з луку в олімпійському циклі підготовки. Розглянуто взаємозв'язок навчально-тренувальної роботи з епідеміологічною ситуацією у світі, що значно вплинуло на виконання запланованого навантаження. Вирішення перерахованих проблем можливе шляхом раціонально організованого тренувального процесу спортсменів. Контроль за виконанням індивідуального плану підготовки спортсменів та динаміки їх стану протягом усього підготовчого та змагального періодів пропонується здійснювати з використанням сучасних технологій управління процесом підготовки.

Ключові слова. Олімпійський цикл, стрільба з луку, система відбору, висококваліфіковані спортсмени.

Постановка проблеми. Підготовка лучників високої кваліфікації – процес надзвичайно складний і вимагає ретельного обґрунтування стратегії підготовки до головних змагань чотирьохріччя – Олімпійських ігор. Обсяг та інтенсивність тренувальної роботи, складність змагальних програм, напружена змагальна діяльність створюють додаткові труднощі під час визначення режимів праці й відпочинку, відповідальному підборі засобів, форм і методів спортивної підготовки найсильніших спортсменів (Платонов, 2015; Солоненко та ін., 2017).

Ураховуючи економічне та епідеміологічне становище у світі, були скасовані не тільки Олімпійські ігри 2020 р. в Токіо, але й важливі змагання світового та європейського рівнів. Ізоляція провідних спортсменів впливає на загальну картину підготовки та приводить до падіння спортивних результатів. У зв'язку з чим не залишається поза увагою методика відбору провідних спортсменів до складу національних команд країни зі стрільби з луку.

Існуюча система відбору потребує вдосконалення та втілення сучасних інновацій. Адже виступ на змаганнях найвищого рівня, як-от: Олімпійські ігри, чемпіонати та Кубки Світу, Європи, покладає велику відповідальність як на тренера, так і на спортсмена. Тільки детальний аналіз змагальної діяльності спортсмена за останні роки та стан готовності спортсмена на даний час можуть дати бажаний результат. Незважаючи на те, що проводяться відбори, контрольні змагання, вводяться нормативи тощо, кожний рік тренери збірної команди намагаються розробити якомога чіткішу, зрозумілішу систему відбору до основних стартів сезону.

Аналіз актуальних досліджень. У стрільбі з лука, як і в інших видах спорту, виділяють такі типи змагань: головні, підготовчі, контрольні та відбіркові. Змагання високого рівня визначають тривалі етапи підготовки, що дозволяють оцінити, як діють системи підготовки спортсменів і команд. Інші заходи вирішують завдання відбору спортсменів із метою участі у важливих змаганнях та є засобом удосконалення різних сторін підготовленості спортсменів (Платонов, 2015; Солоненко та ін., 2017а). Згідно з дослідженнями (Калиніченко та Лопатьєв, 2013), виховання висококваліфікованих лучників залежить від методики проведення занять і індивідуального підходу до потенційно успішного спортсмена, де непомітні для очей тренера мікроруки в суглобах тіла обумовлюють всю техніку в стрільбі. Більшість науковців вважає, що застосування спеціальних пристроїв у системі підготовки спортсменів-стрільців базуються на психофізіологічних особливостях. Результативність стрільби спортсменів-лучників залежить від психологічної підготовки, яка є однією з найважливіших характеристик успішного виступу спортсмена під час змагань (Антонов та Пітин, 2014; Калиніченко та Лопатьєв, 2013; Солоненко та ін., 2017б). Згідно з дослідженнями С. Антонова та М. Пітіна, психіка спортсмена є вродженим явищем, але її, як і будь-які інші, значною мірою можна розвинути (Антонов та Пітин, 2014).

Сучасний етап розвитку спорту характеризується надзвичайно високим рівнем змагальної боротьби, пов'язаної з великою кількістю спортивних досягнень в умовах відповідальних міжнародних змагань. Підготовка спортсменів високої кваліфікації характеризується суттєвою дією різнобічних тренувальних засобів на функціональні системи організму на межі надможливостей, де вирішити складні проблеми сучасних тренувань без відповідної системи теоретичної підготовки практично неможливо (Калиніченко та Лопатьєв, 2013; Рабска и Шелмаков, 2015). В. Платонов підкреслює, що роль теоретичної підготовки є дуже важливою

для реалізації вибіркового і комплексного завдання у системі багаторічного вдосконалення спортсменів (Платонов, 2015).

Спортивна майстерність стрільця з лука вищої кваліфікації – це комплексний вплив усіх видів підготовленості з домінуютьною технічною підготовкою. Річна підготовка спортсменів здійснюється за всіма видами: загально-фізичним, спеціально-фізичним, технічним, тактичним і психологічним. На кожному навчально-тренувальному зборі розробляються план і відповідна програма підготовки, у яких утілені кількісні характеристики тренувальних навантажень, їх обсягів та інтенсивності, що дозволяє зафіксувати об'єктивні зміни в функціональному стані організму спортсменів і розробити найбільш ефективну систему використання відновлювальних засобів (Моисеев, 2015; Солоненко та ін., 2017а).

Мета статті полягає в систематизації шляхів відбору спортсменів-лучників до головних стартів сезону. Для досягнення цієї мети були визначено низку завдань:

1) проаналізувати науково-методичну літературу щодо відбору спортсменів-лучників на етапі максимальної реалізації індивідуальних можливостей;

2) здійснити аналіз системи відбору висококваліфікованих спортсменів-лучників до XXXII Олімпійських Ігор у Токіо.

Методи дослідження: аналіз і узагальнення літературних джерел, спеціальної документації та спостереження.

Виклад основного матеріалу. В олімпійському спорті центральне й головне місце займають масштабні комплексні змагання – Олімпійські Ігри, чемпіонати світу, континентальні і регіональні змагання (*Про організацію навчально-тренувальної роботи дитячо-юнацьких спортивних шкіл*, 2015), де спортсмен має продемонструвати найвищий результат на етапі свого спортивного вдосконалення. Такі змагання вимагають від спортсмена повної мобілізації техніко-тактичних і функціональних можливостей, максимальної спрямованості до досягнення найвищого результату й найвищого рівня психічної підготовленості. Динаміка головних змагань є стабільною, і переважно складає 2 або 3 старту в залежності від олімпійського циклу.

Наше дослідження базувалося на даних календаря змагань та системі комплектування національної збірної команди України зі стрільби з лука до головних змагань сезонів 2018-2021 рр., де спортсмени збірної команди України брали участь у підготовчих, контрольних, відбіркових та головних змаганнях. До параметрів підготовки належали такі показники,

як: обсяг тренувальної роботи (визначався за кількістю днів тренувань та тренувальних занять, затрачених годин та кількість пострілів) та змагальної практики, організаційні форми підготовки й контроль.

Структура річного циклу складалася з трьох основних періодів (підготовчого, змагального і перехідного) і включала такі етапи: 1) базовий, де основна увага приділялася розвитку спеціальних фізичних якостей і вдосконаленню техніко-тактичної підготовленості; 2) спеціально-підготовчий, з акцентуванням уваги на вдосконалення рівня техніко-тактичної майстерності й підвищення рівня психологічної підготовленості; 3) безпосередньої підготовки до всіх відповідальних змагань року; 4) відновлювальний.

Етапи підготовки включали в себе відповідні мезо- і мікроцикли, кожен із яких вирішував свої завдання. Загалом, у 2018 і 2019 рр. було проведено 20 навчально-тренувальних зборів, у 2020 р. – 11, у 2021 р. – 7. Кількість навчально-тренувальних зборів залежала безпосередньо від кількості запланованих змагань, оскільки одним із основних їх завдань була підготовка до певного старту. Проведення навчально-тренувальних зборів пов'язувалося з передзмагальною підготовкою, проте мало також відбірковий та відновлювальний характер.

Важливим завданням таких змагань є підведення спортсмена до головних змагань макроциклу. Це були як спеціально організовані змагання в системі підготовки спортсмена, так і офіційні календарні змагання, які повністю або частково моделюють головні змагання. За період 2018-2020 рр. кількість підвідних змагань була стабільною й коливалася в межах 10-12 змагань (на рік). Кількість головних змагань безпосередньо впливала на кількість підвідних, які готують спортсмена до основного старту в календарному році. Контрольні змагання дозволяли оцінювати рівень підготовленості спортсмена, де перевіряється ступінь оволодіння технікою і тактикою, рівень розвитку фізичних якостей і психічної готовності до змагальних навантажень (Сергієнко, 2010). Результати контрольних змагань надавали можливість зробити аналіз підготовленості лучників та провести корекцію побудови процесу підготовки. Контрольними були спеціально організовані і офіційні змагання різного рівня. Кількість контрольних змагань протягом 2018-2020 рр. коливалася в межах від 5 до 7 протягом року.

Відбіркові змагання проводилися для відбору спортсменів у збірні команди і визначення учасників особистих змагань найвищого рангу. Відбір зазвичай здійснювався відповідно до таблиці нарахування балів за системою комплектування національної збірної команди України (див.

табл. 1), запропонованої Міністерством молоді та спорту України (Федерація стрільби з луку України. Система комплектування спортсменів в національну збірну команду України зі стрільби з лука до головних змагань сезону 2021 року, 2020).

Таблиця 1

Таблиця нарахування балів за зайняті місця в головних змаганнях II-III рангів спортсменами національної збірної команди України зі стрільби з лука

Місце	Чемпіонат світу, кубок світу, Чемпіонат Європи		Гран-прі Європи		Чемпіонат Європи в приміщенні, міжнародні турніри		Чемпіонат України, команд. чемпіонат України серед спорт. шкіл, ШВСМ та УОР		Всеукраїнські змагання та кубки України		Чемпіонат України, Всеукраїнське змагання серед сильніших спортсменів у приміщенні	
	квалі ф.	фінал	квалі ф.	фінал	квалі ф.	фінал	квалі ф.	фінал	квалі ф.	фінал	квалі ф.	фінал
1	70	80	54	62	52	57	35	39	28	30	19	21
2	66	76	51	59	49	53	31	35	25	27	16	18
3	61	71	47	55	46	50	28	32	23	25	14	16
4	57	67	44	52	42	46	24	28	20	22	11	13
5	52	62	40	48	39	42	21	25	17	20	9	11
6	48	58	37	45	35	38	17	21	15	17	6	8
7	43	53	33	41	32	34	14	18	12	15	4	6
8	39	49	30	38	28	31	10	14	10	12	1	3
9	34	44	25	35	25	25	8	12	8	6		
10	32		24		24		7		7			
11	30		23		23		6		6			
12	28		22		22		5		5			
13	26		21		21		4		4			
14	24		20		20		3		3			
15	22		19		19		2		2			
16	20		18		18		1		1			
17	16	36	16	15	16	10						
18	15		15		15							
19	14		14		14							
20	13		13		13							
21	12		12		12							
22	11		11		11							
23	10		10		10							
24	9		9		9							
25	8		8		8							

Визначальною особливістю таких змагань є умови відбору: завоювання певного місця або виконання контрольного нормативу, який дозволить виступати на головних змаганнях. Відбірковий характер носили

як офіційні, так і спеціально організовані змагання. Кількість відбіркових змагань у середньому коливалася в межах 4-5 (на рік), що залежало від кількості головних стартів у річному макроциклі, а кількість днів тренувань, протягом кожного року, відповідно складала: у 2018 р. – 271, 2019 р. – 273, 2020 р. – 277, 2021 р. (до початку XXXII Олімпійських Ігор) – 159.

Проаналізувавши загальну кількість змагань, можна сказати, що за досліджуваний період кількість змагань у середньому була стабільною. Зазвичай, найбільша їхня кількість спостерігалася в період перед Олімпійськими Іграми в Токіо 2020 р., але ситуація з COVID-19 внесла свої корективи, де в березні попереднього року Міжнародний олімпійський комітет та уряд Японії домовилися перенести XXXII Олімпійські Ігри 2020 р. на літо 2021 р. Нові дати змагань у Токіо – з 23 липня по 8 серпня 2021 р. Тому відбіркові змагання закінчаться не пізніше 29 червня 2021 р., і кінцевий термін подання остаточних списків спортсменів для участі в перенесених Олімпійських Іграх – 5 липня 2021 року. У зв'язку з цим Відділом єдиноборств, складно-координаційних та стрілецьких літніх олімпійських видів спорту Міністерства молоді та спорту в Єдиному календарному плані фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів України на 2021 рік була передбачена низка змагань (*Федерація стрільби з луку України. Система комплектування спортсменів в національну збірну команду України зі стрільби з лука до головних змагань сезону 2021 року, 2020*). Серед них Чемпіонат України в приміщенні серед дорослих та юніорів (III, IV ранг) (25.01.21-30.01.21 – м. Харків); НТЗ до Гран-Прі Європи (10.02.21-25.02.21 – м. Львів); I та II етапи Гран-Прі Європи (II ранг) (16.03.21-21.03.21 – м. Пореч, Хорватія; 06.04.21-11.04.21 – м. Анталія, Туреччина); I, II та III етапи Кубку світу (II ранг) (19.04.21-25.04.21 – Гватемала; 17.05.21-23.05.21 – Китай; 18.06.21-27.06.21 – Франція).

Слід указати на умови відбору до Ігор XXXII Олімпіади, зазначених у документі «Система комплектування спортсменів в національну збірну команду України зі стрільби з лука до головних змагань сезону 2021 року», погодженого Федерацією стрільби з лука України та затвердженого Міністерством молоді та спорту України (*Федерація стрільби з луку України. Система комплектування спортсменів в національну збірну команду України зі стрільби з лука до головних змагань сезону 2021 року, 2020*). У ньому зазначено, що відбір спортсменів здійснюватиметься як відповідно до таблиці нарахування балів за системою комплектування національної збірної команди України (див. табл. 1), де перевага надається спортсмену, який мав більшу суму балів у особистому фінальному раунді

останніх ліцензійних змагань, так і за рішенням тренерської ради національної збірної команди України.

Варто виділити студентів-спортсменів СумДПУ імені А. С. Макаренка С. Гнип, П. Родіонова, В. Лісняк, І. Кожокар, І. Хочина, Л. Січенікова, А. Павлова, які показували найкращі результати на головних змаганнях протягом 2018-2020 рр.

Крім запропонованої структури річного циклу підготовки спортсменів національної збірної команди України зі стрільби з лука, доцільним також є створення їхньої електронної бази, і окремо виділення груп: А – елітна, В – провідна, С – кандидати, Е – аматори. Електронний додаток повинен стати обов'язковим для кожного спортсмена, до якого вони вносять всі свої дані та результати протягом року, що набагато полегшило би відбір спортсменів на змагання. Це своєрідний особистий щоденник підготовки спортсменів у електронному вигляді, який повинен бути не тільки у спортсмена, але й у тренера. Відкривши анкету в додатку, можна побачити загальний стан підготовки спортсмена:

- кількість проведених тренувань;
- загальний обсяг спеціальної підготовки;
- середній результат.

Ураховуючи таку ситуацію, як пандемія COVID-19, коли вводиться карантин, відмінюються навчально-тренувальні збори та більшість змагань, спортсмени збірної команди України більшість часу проводять на місцях свого проживання, та тренуються дистанційно, а отже, неможливо об'єктивно оцінити спортивну форму спортсмена на певний час. У якій фазі знаходиться спортсмен у даний час – спад, зростання, стабілізація (якщо він відібрався в момент, коли був на піку своїх можливостей, то велика ймовірність того, що його спад може співпадати з періодом змагань, і навпаки – якщо він на фазі зростання – можливість вийти на пік у період змагань).

Недоліком електронного додатку може бути доступ цієї інформації для загального користування, у першу чергу для суперників та конкурентів, але це можливо закодувати. Ця інформація надходить до старшого тренера, аналізуються та приймаються відповідні рішення щодо контролю й корекції тренувальних програм, можливих параметрів навантаження тощо, надаються рекомендації.

Висновки. У зв'язку з непередбаченими ситуаціями, що викликають введення карантину як усередині держави, так і між країнами, процес підготовки висококваліфікованих спортсменів зі стрільби з лука до Олімпійських Ігор необхідно вдосконалювати. Слід ураховувати динаміку

підготовленості кандидатів до національної збірної команди України, де брати до уваги підготовчі, контрольні, відбіркові та головні змагання протягом кожного календарного року підготовки. Доцільним у системі відбору є створення електронного додатку підготовленості кожного спортсмена-лучника до виступів на змаганнях, незалежно від рівня їхньої кваліфікації, що культивується майже 10 років у всіх провідних спортивних країнах світу.

Перспективи подальших наукових розвідок у даному напрямі. Буде зроблено аналіз виступу національних збірних команд світу зі стрільби з луку на XXXII Олімпійських Іграх та визначено шляхи підготовки українських висококваліфікованих спортсменів-лучників до наступних головних стартів.

ЛІТЕРАТУРА

- Антонов, С., Пітин, М. (2014). Особливості технічної підготовки лучників на ранніх етапах багаторічної підготовки. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації, Вип. 17*, 368-373 (Antonov, S., Pitin, M. (2014). Features of technical preparation of archers on the early stages of long-term preparation. *Physical culture, sport and health of nation, Vol. 17*, 368-373).
- Калиніченко, О. М., Лопатьєв, А. О. (2013). Застосування механізмів керування фінальними діями типу «рухи без мети» як методичний прийом формування ефективних рухових навичок стрільців. *Теорія та методика фізичного виховання, 2 (100)*, 34-41 (Kalinichenko, O. M., Lopatiev, A. O. (2013). Application of mechanisms of management final actions as "motions without an aim" as a methodological reception of forming of effective motive skills of shooters. *Theory and methodology of Physical Education, 2 (100)*, 34-41).
- Моисеев, С. А. (2015). Вариативность как фактор стабилизации системы управления движениями в стрельбе из лука. *Теория и практика физической культуры, 3*, 24-27 (Moiseev, S. A. (2015). Variantness as factor of stabilizing of control system by motions in archery. *Theory and practice of physical culture, 3*, 24-27).
- Платонов, В. Н. (2015). Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте: Общая теория и ее практические приложения: учебник [для тренеров]. Киев: Олимп. лит., Кн. 2, 752 (Platonov, V. N. (2015). *The system of preparation of sportsmen is in Olympic sport: General theory and its practical applications: textbook [for trainers]*. Kyiv: Olympus. lit., book 2, 752).
- Рабска, Д., Шелмаков, С. (2015). Современная техника стрельбы из классического лука: Офіційний сайт федерації стрільби з лука України. Режим доступу: http://archery.org.ua/ua/literature/theory/Don_Rabska/ (Rabska, D., Shelmakov, S. (2015). Modern technique of shorting a classic bow: An official web-site of federation of archery of Ukraine. Retrieved from: http://archery.org.ua/ua/literature/theory/Don_Rabska/).
- Сергієнко, Л. П. (2010). Спортивна метрологія: теорія і практичні аспекти [підручник]. Київ: КНТ (Sergienko, L. P. (2010). *Sport metrologi: theory and practical aspects [textbook]*. Kyiv: KNT).
- Солоненко, Є., Ворона, В., Ратов, А. (2017а). Аналіз змагальної діяльності збірної команди України зі стрільби з луку з 2013 по 2016 рік. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації. Збірник наукових праць. Вип. 3*, 416-422 (Solonenko, Ye., Vorona, V., Ratov, A. (2017a). Analysis of contention activity of archery team of Ukraine from 2013 to 2016. *Physical culture, sports and health of nation. Issue 3*, 416-422).

Солоненко, Є. В., Сиченікова, Л. Ю., Ратов, А. М. (2017б). Ефективність використання спеціальної розминки та психорегулюючих засобів у стрільбі з луку. *Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної культури, здоров'я і спорту*, 3 (308), 182-187 (Solonenko, Ye. V., Sychenikova, L. Yu., Ratov, A. M. (2017b). Efficiency of the use of the special limbering-up and psycho-regulating facilities in archery. *Modern trends and prospects of development of physical culture, health and sports*, 3 (308), 182-187).

Про організацію навчально-тренувальної роботи дитячо-юнацьких спортивних шкіл. Міністерство молоді і спорту, Наказ, Порядок, Норми від 17.01.2015. № 67 (2015) (About organization of educational-training work of child-youth sports schools. Ministry of youth and sports, Order, Norms from 17.01.2015. № 67 (2015)). Retrieved from: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0119-15>.

Федерація стрільби з луку України. Система комплектування спортсменів в національну збірну команду України зі стрільби з лука до головних змагань сезону 2021 року (2020). Режим доступу: ukrainianarcheryfederation@gmail.com. (Federation of archery of Ukraine. System of completing of sportsmen in the national archery team of Ukraine to the main competitions of season of 2021 (2020)). Retrieved from: ukrainianarcheryfederation@gmail.com.

РЕЗЮМЕ

Солоненко Евгений, Ратов Анатолий, Мищенко Александр, Лапицкий Виталий.

Система отбора спортсменов-лучников в олимпийском цикле подготовки.

В статье осуществлен анализ системы отбора спортсменов в состав национальной сборной команды Украины со стрельбы из лука в олимпийском цикле подготовки. Рассмотрена взаимосвязь учебно-тренировочной работы с эпидемиологической ситуацией в мире, что значительно повлияло на выполнение запланированной нагрузки. Решение перечисленных проблем возможно путем рационально организованного тренировочного процесса спортсменов. Контроль за выполнением индивидуального плана подготовки спортсменов и динамики их состояния на протяжении всего подготовительного и соревновательного периодов предлагается осуществлять с использованием современных технологий управление процессом подготовки.

Ключевые слова: олимпийский цикл, стрельба из лука, система отбора, высококвалифицированные спортсмены.

SUMMARY

Solonenko Yevhen, Ratov Anatolii, Mishchenko Oleksandr, Lapytskyi Vitalii. The system of selection of sportsmen-archers in the Olympic training cycle.

The article analyzes the system of selection of athletes to the national archery team of Ukraine in the Olympic training cycle. It is marked that sportsmen participate in many competitions, among that preparatory, control, selection, main, before that it is necessary to execute the considerable volume of work as training employments and contention practice, organizational forms of preparation and control. Every annual cycle has its stages, namely base, special-preparatory, direct preparation to all responsible competitions of year and recovery, that had the tasks and aim.

The table of extra charge of points is presented for taken part in the main competitions of the II-III of grades by the sportsmen of national archery team of Ukraine, that for many years has helped trainer's composition of teams of Ukraine to take away the strongest on this stage of preparation sportsmen to the performance in main starts.

Intercommunication of educational-training work is considered with an epidemiology situation in the world, namely by transference of Olympic Games-2020 in Tokyo on one year

beforehand, that violated acquisition of the readiness to the prominent competitions and considerably influenced the implementation of the pre-arranged loading.

The decision of the enumerated problems is possible by the rationally organized training process of sportsmen. Control after implementation of the individual plan of preparation of sportsmen should be carried out.

Keywords: *Olimpiyc cycle, archery, system of selection, highly skilled sportsmen.*

УДК 37.015.31:17.022.1-053.6]:316.77:3МІ

Аліна Стьопкіна

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
ORCID ID 0000-0001-7212-1969

Андрій Стьопкін

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
ORCID ID 0000-0002-6130-9920

Інна Трубник

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
ORCID ID 0000-0001-6076-430X
DOI 10.24139/2312-5993/2021.04/362-372

ІНТЕРНЕТ ЯК ЗАСІБ ВПЛИВУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ МОЛОДІ

У статті розкрито основні фактори, що детермінують становлення ціннісних орієнтацій молоді під впливом Інтернет-середовища. Головна мета дослідження – проаналізувати особливості впливу мережі Інтернет на ціннісні орієнтації молоді. Для отримання результатів дослідження було використано такі методи: аналіз, синтез, дедукція та індукція. Аналіз наукової літератури показав, що профілактика негативного впливу Інтернет середовища на ціннісні орієнтації молоді можлива через проведення профілактичних заходів зі зміцнення морально-психічного здоров'я та психолого-педагогічної роботи, спрямованої на формування критичного ставлення до змісту інформації в мережі Інтернет.

Ключові слова: *цінність, ціннісні орієнтації, молодь, Інтернет, інформаційні технології, засоби масової комунікації, ціннісні орієнтації молоді, профілактика.*

Постановка проблеми. Інтернет, як новий засіб соціальної комунікації, об'єктивно змінює спосіб життя багатьох людей, вносить все більший внесок не тільки в розширення знань про навколишній світ, а й у процес трансляції та відтворення певних соціальних норм і цінностей, моделей соціальної поведінки та правил взаємодії.

Ера інформаційних технологій кожного дня набирає обертів. Тому представляє науковий інтерес розгляд основних компонентів, що впливають на становлення молодого покоління під впливом новітніх інформаційних технологій, з'ясування ступеня популярності інформаційних технологій як чинника соціалізації й визначення ролі інформаційних технологій у трансформації процесів соціалізації.